

מסורת הש"ס

מקום שנהגו פרק רביעי פסחים

נב.

עין משפט
גור מצוה

(א) מרוק ח" (ב) ופי' מתקנתן כלל הכר ופין מלקין עד שסימנו כסמלנו ולא מינה אשתתא אלא על דבר תבור ויכרי תבור אין חולקין כבור לכו לכו השתתא מירפא מן המלקות. עין עין נגד כ"ג (א) שביעית פ"ט מ"ג (ד) ו"ל דתתא והא תוספתא שביעית פ"ו ה"י"ג (א) עין למתניתין.

הגהות הב"ח

(א) גירסא דרע"פא עבדי ליה: (ב) רש"י ד"ה וליט ע"ה (ג) יהודה וכו' מחמת עשיית ואתון פירות עלן ע"ה (ד) ר"ה הכי נקטין ד"ה מלפני ד"ה ושם וד"ה ר"ה יהודה ד"ה:

רבינו חננאל

הוא דשמיה רב יוסף לבר נתן אסיא. משום דאיתא מ"ב ר' לפומבדיתא ביום טוב שני דרעות. ואמר ליה אבי ר' יוסף גר, אמר ליה ר' יוסף דרע"פא מינה עבדי ביה, כלומר השתתא חמורה מן המלקות. דרע"פא מינה עבדי ביה. אגודא [תרגום במשך היובל מגד שופרא] דבי ר' רב, פירוש מתקנתין אצל רבא וכן סליק ע"ה שביעית כהנא, ולא מינה השתתא, למה שלא תהיה שמתא אלא על דבר תבור, ודבר תבור אין חולקין כבור ליה. אלא משמיהו אותו מיר, לפיכך השתתא דרע"פא הוא מן המלקות. איכא דאמר דרע"פא מינה עבדי ביה, ואמר ליה רבא ליה עבדי ליה דכי המלקות קלה היא מן השתתא. דרע"פא בלא תכלה והיא דיהא דלא מיטתא אשתתא דבי ר' רב, מאי שמתא אמר וכו' שם מיהא, ויבטא אפר ספה היא, אפר רב ויכף שדי שמתא רבינא דבלבא והיא דיהא דרע"פא מינה עבדי ביה, ומילתא אחתיה שביעית פ"ו, ואקטין ליה ליה ליה יהודה נתנין עליו חומרי מקום ע"ה, ואמר רב שישא לעולם אית ליה, ומלתא אחתיה איכא בכתבי ר' אלא אחתיה בתיא, דמאתי שיהיה שהמולך סמקום שכלו למקום שכלו ודמקום שלא כלו למקום שכלו, הורקין ע"ה לפרש המולך פירות שביעית סמקום שכלו למקום שלא כלו, ושם שכלו מאותו מקום שביא, ואתא לוקמא דרבי יהודה לקולא גזתא, ואפיה למתני' ורובקמא רבי יהודה לחומרא חייב לבער, ותי' קולא איני חייב לבער, והכין פירוש, ת"ק ס"ב כיון דאיתיהו ממקום שלא כלו למקום שכלו ונתלקי הרת אחי מקום שביא מס

ביישוב לא עבידנא. מלאכה ביום טוב שמי האולא ונהגו בו אסור: לא אשנה לעיניהם את המנהג: דרע"פא מינה. המורה ממנה: עבדי ליה. עשייתו לו: מימנו אנגדא דבר כי רב. תלמיד שמרת היו נמנין להלקותו ולא לגדותו משום דשמחא חמורה וחושקין לכבוד המורה: וליט ליה לר' יהודה כו'. דמשמע שיכול לומר לו בן מקום שלא כלו לכן מקום שכלו לא והבא לך אף אשה ממקום שהבאית וממלא שלא כלו שם למה ואכול מאותן שבתאי (ו) ואותה שך שיש לך ציית אסורין ועעמא משום דגדלו כאן ובה המקום כלו אכל איי בהלמי את שלי ממקום הימר ואין כאן מחלוקת וליט ליה לר' יהודה דאסור משום חומרי מקום שהלך לשם ואפילו אין שם מחלוקת דהא ממקום שאין עושין למקום שעושין דעעמא לאו משום מחלוקת הוא ואסורין ליה משום חומרי מקום שיאל משם: הכי נקטין מילפא אחריתא קאמר או ממקום שלא כלו למקום שלא כלו ושם שכלו במקום חייב לבער ורבי יהודה אומר לא והבא לך אף אשה מהיכל דאיימינו והא כלו לכו: מילפא אחריתא קאמר. תנא קמא: ושם שכלו במקום חייב לבער. ואע"ג דאין כאן חומרי מקום שיאל משם שצנעה שיאל עדיין לא היו נוהגין בהן חומרא: ר' יהודה אומר לא. יכול זה לומר לבני מקומו שיאל משם איני משנה ממנהגם דהא הולכמים למקום שלא כלו ולא והבא לך משם ויבטא למלאה הרה: לחומרא אפרה רבי יהודה. הכי הוה גמיר לה ר"ה מרביה דרבי יהודה אמר לחומרא: אלא איפוך. תוספתא זו שהוספתה על המשנה ואימא או ממקום שלא כלו למקום שלא כלו ושם שכלו במקומו אינו חייב לבער דאין כאן משום חומרי מקום שיאל משם שצנעה עדיין לא נלפסו ר' יהודה אומר ש כאן זילול מקומו דאמרי ליה בני מקומו הראשון לא והבא לך מהיכל דאיימינו ממקום שהבאית וממלא שצנע כלו: לעולם דקטני. דלא איירי ממתניתין צנעה ממקומו למקום שהיה לו אלא למקום שאין שיהיה לו: והכי קאמר. מתניתין המולך פירות שביעית ממקום שכלו למקום שלא כלו או ממקום שלא כלו למקום

ביישוב לא עבידנא מפני שינוי המחלוקת במדבר מאי א"ל הכי אמר רב אמי ביישוב אסור במדבר מותר רב נתן רב אסיא אלא מבי רב לפומבדיתא ב"מ שני של עזרת שמתייה רב יוסף א"ל אביי ולנגדיה מר נגדי א"ל (ב) ערפא עבדי ליה דבמערבא מימינו אנגידא דבר בי רב ולא מימינו אשמתיא א"ד נגדיה רב יוסף א"ל אביי נשמתייה מר דרב ושמואל דאמרי תרויהו: יגדוין על שני ימים טובים של גלויות א"ל יה"מ איניש דעלמא הכא צורבא מדרבנן הוא דטבא ליה עבדי דבמערבא מימינו אנגרתא דבר בי רב ולא מימינו אשמתיא: כיצא בו המולך פירות שביעית וכו': ולית ליה לר' יהודה הא דתנן גותינן עליו חומרי המקום שיאל משום וחומרי המקום שהלך לשם אמר רב שישא בריה דרב אידי מילתא אחריתא קאמר ר' יהודה וה"ק או ממקום שלא כלו למקום שלא כלו ושמע שכלו במקומו חייב לבער ר' יהודה אומר צא והבא לך אף אתה מדיכא דאיימינו והא לא כלו להו למימרא דר' יהודה לקולא קאמר והאמר ר"א לא אמר רבי יהודה אלא לחומרא אלא איפוך אינו חייב לבער רבי יהודה אומר צא והבא לך אף אתה מדיכא דאיימינו והא כלו להו אביי אמר לעולם דקתני וה"ק או ממקום שלא כלו למקום שכלו והחזירן למקומו ועדיין לא כלו אינו חייב לבער רבי יהודה אומר צא והבא לך אף אתה מדיכא דאיימינו והא כלו להו מתקין לה רב אשי לרבי יהודה אמו אנבא דחמרא קלשיניהו אלא אמר רב אשי בפלוגתא דהני תנאי דתנן ה"הבובש שלשה כבשין בחבית אחת ר"א אומר אוכלין על הראשון ר' יהושע אומר אף על האחרון ר"ג אומר הכל שכלה מינו מן השדה יבער מינו מן החבית והלכה כדבריו רבינא אמר בפלוגתא דהני תנאי דתנן אוכלין בתמרין עד שיכלה האחרון שבצוער רשב"ג אומר אוכלין ואחרון שיתן חמור ככנוש והכי אמרינן בירושלמי מה טעם דרבי אליעזר הראשון נתן טעם צמחון הלך אס כלה מן השדה אותו שכנש ראשון אסור הכל אכל האחרון אינו נתן טעם קודם ועם דרבי יהושע אחרון נתן טעם צמחון כדאמר הכא אף על האחרון וקסבר ר' יהושע דמיד כשכלה אחד מהמינים האחרון או הראשון כולן אסורין דנתן טעם זה כזה רבי יהודה דמתניתין לחומרא חומיה ורנן גמילאל סבר דפרשית דהוה סכלה אסור והטעם היי כמנוער: עד

די א מ"י פ"ח מכל' ו"ט הלכ' כ טו"ע"כ א"ח ב' מ"ח ט"ע"ג: ב' מ"ו מ"ו מלכות מ"ח הלכה ה סמ' לאין רח טו"ע"כ י"ד מ"י של ספיק מנ: ב' מ"י מ"ו מלכות מ"ח הלכה ד סמ' שס טו"ע"כ שס ספיק מנ: י"ד מ"י מ"ו מלכות י"ח טו"ע"כ ס סמ' לאין עה טו"ע"כ י"ח מ"י מ"ו מלכות מ"ח הלכה ה סמ' מ"ח ט"ע"כ א: י"ח מ"י מ"ו מלכות מ"ח הלכה ה סמ' ט"ע"כ קמא: י"ח מ"י מ"ו מלכות י"ח טו"ע"כ א:

רבינו חננאל

מעלין, ואע"ג דכלו התם השתא כיון דלא כלו הכא אין חייב לבער. ור' יהודה אומר לו צא והבא לך ממקום שהבאת [אתה] אותם, ויבין שאין שם מי יביא חייב לבער, וכאלו הביאם עבשיו ממקום שכלו למקום שלא כלו שנתנין עליו חומרי מקום שיאל משום, לפיכך חייב לבער, והא דאמר אביי סמקום שלא כלו למקום שכלו והחזירן למקומו שלא כלו, ת"ק ס"ב כיון דאיתיהו חומרי מקום שביעית פ"ו, ואקטין ליה ליה ליה יהודה סבר כיון דעליהו למקום שכלו נאסרו, ואתקפתא רבא אשי פשוטין הן, ואוקמא רב אשי בפלוגתא דהני תנאי, דתנן ה"הבובש שלשה כבשין בחבית אחת, וכן ה"הבובש אומר אוכלין על הראשון, פירוש אותו ה"הבובש שכנש מחלה, ור' יהושע אומר אף על האחרון כו', והכי קתני במתני', וכן ה"הבובש שלשה כבשין בחבית אחת ולא כלה הכל, אלא אפילו נשאר אחד מהן אינו חייב לבער, רבי אליעזר אומר כיון שכלה אחד מהן חייב לבער, שאומר לו צא והבא לך אף אתה, ויבין שאבי מוצא להבאי [לפיכך] חייב לבער, ומצא רבי יהודה דמחמיר כרבי אליעזר, וגיסי בירושלמי מא טעמא דר' אליעזר הראשון נתן טעם באחרון, מ"ט דרבי יהושע אחרון נתן טעם בראשון, רבינא אמר בפלוגתא דהני תנאי, דתניא אוכלין בתמרין עד שיכלה האחרון שבצוער, רשב"ג אומר אוכלין על של בין הכפיים, פירוש הנסבין בין התמרין, שאיפשר לאדם ללקטן, ואין אוכלין על של בין החיצים, כיון שנסבכו על קוצין שמכין היה, שכל הראה אותן מתאיס מהן, ואין נבשרין אלא לעופות, ת"ק כי תני, ור' יהודה אומר אמריס לו צא והבא לך אף אתה ממקום שהבאת, ואם כלה מאותו המקום חייב לבער ולא חיישין מה שבער.